

การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ”
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1*
THE EVALUATION OF ASSISTANCE AND THE STUDENT CARE
SYSTEM PROJECT OF ANUBAN NAKHON SI THAMMARAT “NA
NAKHON UTIT” UNDER NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ลภัสรดา เกตุสกุล

Laphatrada Katsakul

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: cherrybara@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” ในด้าน 1) ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) กระบวนการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการวิจัยเชิงประเมินผลประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครูแนะแนว จำนวน 2 คน ครูประจำชั้น จำนวน 78 คน นักเรียน จำนวน 2,166 คน และ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2,166 คน รวม 4,416 คน กลุ่มตัวอย่างในการประเมินโครงการครั้งนี้ได้จากการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 1,316 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูแนะแนว จำนวน 1 คน ครูประจำชั้น จำนวน 42 คน นักเรียน จำนวน 1,031 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วย แบบสังเกตและวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้หลักการวิเคราะห์แบบสามเส้า ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

---

* Received March 30, 2022; Revised April 9, 2022; Accepted April 20, 2022

โดยรวมอยู่ในระดับดี เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ความต้องการจำเป็นของโครงการมีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของโครงการที่ตั้งไว้ 2) การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมพบว่า การดำเนินงานด้านนี้อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การดำเนินงานโครงการเป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน และ 3) การประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมพบว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และคุณลักษณะของนักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, การประเมินโครงการ, โรงเรียนอนุบาล

Abstract

The Objectives of this research article were to evaluate the Student Care System Project of Anuban Nakhon Si Thammarat “Na Nakhon Utit” aimed to assess 1) environmental fundamentals of the student support system project, 2) Process of the student care system project, and 3) Output of the student care system project. The evaluation research population are as follows: 1 director of school, 3 deputy director of the school, 2 guidance teachers, 78 class teachers , 2,166 students and 2,166 students' parents a total of 4,416 people A sample in the project assessment of 1,316 cases were drawn from Purposive Sampling method, 1 director of school, 1 deputy director of the school, 1 guidance teacher, 42 class teachers, 1,013 students and 240 parents. The instruments for assessment, observation and analysis form, an interview form and a questionnaire, data analysis using Triangulation. The research findings were as follows: 1. The assessment of the fundamental environmental factors of the student support system project overall was at a good level. meet the set criteria The project needs are consistent with the project principles and rationale set forth. 2. Evaluating the student support system project implementation process. Overall, it was found that the operations in this area were at the highest level. meet the set criteria The project operation is systematic. and effective The school has steps to help students. with clear work methods and tools. 3. The production evaluation of the student support system project. Overall, it was found that the productivity of the student support system project was at the

highest level. which meets the set criteria and student characteristics to achieve the project objectives

Keywords: The Student Care System Project, Care System, Student support

บทนำ

การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เพราะสาเหตุที่ว่ามนุษย์เป็นกลไกที่ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติ หากเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรอบรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัดค้ำค่า และมีประโยชน์สูงสุด (กรมสุขภาพจิต, 2544) จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นแผนยุทธศาสตร์ในระยะปานกลางที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการต่อเนื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 – 11 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” แสดงให้เห็นว่าหากคนได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ก็จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ด้วยร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนที่มีความรอบรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ความคิดวิเคราะห์ ฟังตนเองได้ก็จะทำให้ประชาชนมีทั้งค้ำค่ามีความสุข สังคมก็เข้มแข็ง ประเทศชาติมีความมั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

นอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 3) ตามมาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และตามมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

เด็กและเยาวชนเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมไทย หรือมีผู้กล่าวเสมอว่า “เด็กและเยาวชน คืออนาคตของชาติ” (สุวรรณา แสงสุริยฉาย, 2556) ดังนั้น การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 3) จะต้องอาศัยการบริหารจัดการให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ให้สอดคล้องประสานกันอย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ การทำให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้อยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ด้วยกระบวนการบริหาร จัดการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพภายใต้บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่อบอุ่น ปลอดภัย เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ทั้งความเจริญงอกงามทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา (ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ, 2557) แต่ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการไหลบ่าทางวัฒนธรรม ทำให้พฤติกรรม ความคิดและทัศนคติของเด็กเปลี่ยนแปลงไป ทั้งในส่วนที่เป็นประโยชน์และเป็นโทษกับตัวเด็กเอง ซึ่งนับวันจะทวีความซับซ้อนมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของ เด็กและเยาวชนของชาติ ทำให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้กลายเป็นเด็กกลุ่มเสี่ยงต่อความล้มเหลวในการศึกษา กระทบสุขภาพจิตและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความหมายนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยสรุป หมายถึง นักเรียนที่มีแนวโน้มเสี่ยงต่อการเกิดปัญหามากกว่าบุคคลทั่วไป ถ้าไม่ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันจะทำให้เกิดปัญหาได้และหากปล่อยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงในโรงเรียนก็จะพบสภาพปัญหา ดังที่กรมสุขภาพจิต กล่าวถึงคือ ด้านการเรียนนักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่สนใจการเรียน หนีเรียน มาโรงเรียนสายประจำ เรียนไม่ทันเพื่อน และด้านพฤติกรรม นักเรียนจะมีพฤติกรรมการแต่งกายผิด ระเบียบ ท่าทางกระด้าง ก้าวร้าว ไม่มีมีสัมมาคารวะ เบื่อหน่าย ปรับตัวเข้ากับครูและเพื่อนไม่ได้ ความสัมพันธ์ กับคนในครอบครัวหรือเพื่อนไม่ดี มีเพื่อนน้อย มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ดิตสารเสพติด มั่วสุมแหล่ง อบายมุข (กรมสุขภาพจิต, 2544)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นจะต้องดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนป้องกัน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการสื่อสารเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านเศรษฐกิจ การระบอบของสารเสพติด ครอบครัว การพนัน ชู้สาว การทะเลาะวิวาท การแข่งขันกันในรูปแบบต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การ

ปรับตัวที่ไม่เหมาะสมซึ่งเป็นผลเสียต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตของทุกคนที่เกี่ยวข้อง (กรมสุขภาพจิต, 2544)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานหนึ่งที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต้องจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีแนวความคิดในการดำเนินงาน กล่าวคือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิตเพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน ซึ่งแนวดำเนินการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) กล่าวว่า คือ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายรวมถึง การส่งเสริมสิ่งที่เป็นจุดเด่นของนักเรียน การป้องกันและการแก้ไขปัญหาโดยมีวิธีการและเครื่องมือของการทำงานสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัยจากสารเสพติดเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน

การส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประสานความร่วมมือกัน ส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งมีแนวทางดำเนินงาน คือปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครูให้ส่งเสริม ดูแล พัฒนานักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม สร้างความมั่นใจ ให้แก่นักเรียนทุกคนว่ามีครูที่ปรึกษาที่คอยดูแลทุกข์สุขเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน ชุมชน และโรงเรียนเชื่อมประสานและรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชน ผู้ชำนาญการในสาขาต่างๆ เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริมพัฒนานักเรียนและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดและมีเมตตาต่อศิษย์ ดังนั้นการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและยั่งยืน

ส่วนของโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ได้ดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแผนปฏิบัติการสถานศึกษาในปีการศึกษา 2563 โดยยึดทฤษฎีของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการส่งเสริม การป้องกัน ปัญหา และการช่วยเหลือแก้ไขในด้านความสามารถในการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว โดยดำเนินการตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข และการส่งต่อนักเรียนเมื่อมีกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีศักยภาพเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีพร้อมสามบุรณทั้งร่างกาย สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีชีวิตที่มีสุขสมดังข้อความ “เก่ง ดี มีสุข”

ด้วยสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงได้ทำการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยได้นำแบบจำลองการประเมินของเยาวตี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี ที่เรียกว่าแบบจำลองการประเมินซีโป (CPO'S Evaluation Model) มาเป็นรูปแบบการประเมินโครงการในครั้งนี้ โดยประเมิน 3 ด้าน คือปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context) ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการดำเนินโครงการ (Process) และด้านผลผลิตของโครงการ (Outcome) (เยาวตี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี, 2549) ซึ่งผลที่ได้จากการประเมินจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปรับปรุงพัฒนาโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุม ครบถ้วน มีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ รวมถึงเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของความพร้อมของการประเมินภายนอกจากการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รอบสี่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context) ได้แก่ ความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ และความพร้อมและทรัพยากร

2. เพื่อประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ (Process) ได้แก่ กิจกรรมรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลกิจกรรมคัดกรองนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมนักเรียน และกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือ

3. เพื่อประเมินผลผลิตของโครงการ (Outcome) ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้รูปแบบการประเมินซีโป (CPO’ S Evaluation Model) ของเยาวตี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2549 : 301 – 309) มาประยุกต์ใช้ ซึ่งมีแนวทางประเมิน 3 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context)
2. ด้านกระบวนการดำเนินโครงการ (Process)
3. ด้านผลผลิตของโครงการ (Outcome) ได้แก่ คุณลักษณะของนักเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว ครูประจำชั้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) และผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” รวม 4,416 คน ได้แก่

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน
2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 3 คน
3. ครูแนะแนว จำนวน 2 คน
4. ครูประจำชั้น จำนวน 78 คน
5. นักเรียน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) จำนวน 2,166 คน
6. ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2,166 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1,316 คน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน
2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา (ฝ่ายวิชาการ) จำนวน 1 คน
3. ครูแนะแนว จำนวน 1 คน
4. ครูประจำชั้น (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6) จำนวน 42 คน
5. นักเรียน (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6) จำนวน 1,031 คน
6. ผู้ปกครองนักเรียน (ห้องละ 10 คน) จำนวน 240 คน

โดยใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความเหมาะสมในการให้ข้อมูลซึ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 เป็นนักเรียนที่สามารถอ่านและเข้าใจในข้อคำถามและให้ข้อมูลได้ด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มีทั้งหมด 3 ฉบับ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ที่มีการกำหนดข้อคำถามไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ และครูมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การประเมินโครงการ เอกสาร และงานประเมินที่เกี่ยวข้องกับโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างขอบเขตและประเด็นในการประเมิน

1.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แล้วร่างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบ แนวคิด โดยอาศัยคู่มือแนวทางดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นข้อมูลประกอบการสร้างเครื่องมือ

1.3 ผู้ศึกษาสร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด

1.4 นำข้อคำถามที่ได้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.5 เมื่อผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์ (ฉบับร่าง) เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษา ความเหมาะสมของข้อความ ความชัดเจนของภาษาพร้อมทั้งระบุข้อบกพร่องแต่ละข้อ

1.6 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ค่า IOC กับเนื้อหาโดยใช้สูตรซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.66 - 1.00

1.7 นำแบบสัมภาษณ์ที่ตรวจแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือที่สมบูรณ์ และจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์

2. แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินกระบวนการ และผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู และนักเรียน

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การประเมินโครงการ เอกสาร และงานประเมินที่เกี่ยวข้องกับโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างขอบเขตและประเด็นในการประเมิน

2.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสอบถามแล้วร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด โดยอาศัยคู่มือแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นข้อมูลประกอบการสร้างเครื่องมือ

2.3 ศึกษาลักษณะเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีลิเคอร์ท และศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับประเมินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนรูปแบบซีไอ

2.4 สร้างเป็นข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาด้านกระบวนการดำเนินโครงการ และ ผลผลิตของโครงการ โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.5 เมื่อผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความชัดเจนในการสื่อความหมาย โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.6 นำแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

3. แบบสังเกตและวิเคราะห์เอกสาร เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ กรรมการสถานศึกษา ครู และนักเรียน โดยวิเคราะห์ตามเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ

ขั้นตอนในการสร้างแบบสังเกตและวิเคราะห์เอกสาร

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การประเมินโครงการ เอกสาร และงานประเมินที่เกี่ยวข้อง กับโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างขอบเขตและประเด็นในการประเมิน

3.2 ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสังเกตและวิเคราะห์เอกสารแล้วร่างแบบ สังเกตและวิเคราะห์เอกสารตามกรอบแนวคิด โดยอาศัยคู่มือแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนสังกัด การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นข้อมูลประกอบการสร้างเครื่องมือ

3.3 ผู้ศึกษาได้ปรับปรุงพัฒนาแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนจากเอกสารตามคู่มือแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สร้างเป็นข้อคำถามครอบคลุมในแต่ละด้าน จากนั้นนำข้อคำถามที่ได้ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและแก้ไขให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมโครงการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม กระบวนการ และผลผลิต

3.4 เมื่อผู้ศึกษาได้สร้างแบบสังเกตและวิเคราะห์เอกสารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง และความชัดเจน แบบสังเกตและวิเคราะห์ ในการสื่อความหมาย โดยคัดเลือกข้อความที่มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 นำแบบสังเกตและวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ได้ค่าระหว่าง 0.66 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อกำหนดเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลตามระหว่างเดือน มกราคม – มีนาคม ปีการศึกษา 2563

3. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และนำไปบันทึก วิเคราะห์ และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการประเมินโดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม ประเมินกระบวนการดำเนินโครงการ และประเมินผลผลิตของโครงการ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลนี้กระทำไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้การวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (S.D.) และนำผลการสัมภาษณ์และผลการวิเคราะห์เอกสารมาวิเคราะห์และตีความข้อมูลอย่างละเอียดและเป็นระบบ มีการตรวจสอบข้อมูล คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน โดยใช้หลักการวิเคราะห์แบบสามเส้า (Triangulation)

ผลการวิจัย

1. การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ

การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณศีกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ในส่วนของความต้องการจำเป็นของโครงการ ความ เป็นไปได้ของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ และความพร้อมและทรัพยากร โดยรวมอยู่ใน ระดับดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 เมื่อพิจารณาความต้องการของโครงการมีความสอดคล้องกับ หลักการและเหตุผลของโครงการที่ตั้งไว้ ส่วนความพร้อมและทรัพยากร พบว่า ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีการร่วมมือกัน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากโรงเรียน ซึ่งจาก สภาพสังคมและปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันผู้รับผิดชอบโครงการเห็นความจำเป็นที่นำไปสู่การ ดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากบริบทสังคม ปัญหาและความสำคัญของปัญหา ที่เกิดขึ้น เช่น นักเรียนไม่สนใจเรียนในห้องเรียน ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอ ทำให้พ่อแม่ต้อง ออกไปทำงานนอกบ้าน จึงทำให้ครอบครัวไม่มีเวลาดูแลและอบรมสั่งสอนลูก เมื่อนักเรียนมี ปัญหาไม่มีใครคอยให้คำปรึกษา ประกอบกับนักเรียนอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีร้านเกมส์ ร้าน อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้นักเรียนติดเกมส์ มีความสนใจในสังคมโซเชียลมีจำนวน เพิ่มขึ้น ส่งผลกับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของ โครงการที่ตั้งไว้นำไปสู่ความจำเป็นในการดำเนินโครงการ

2. การประเมินกระบวนการการดำเนินโครงการ

การประเมินกระบวนการการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาล นครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในส่วนกิจกรรมรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล กิจกรรมคัดกรองนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมนักเรียน กิจกรรมช่วยเหลือและป้องกัน พบว่า โดยรวมกระบวนการดำเนิน โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นของ ผู้รับผิดชอบโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.44) ความคิดเห็นของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรม รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมคัดกรองนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านกิจกรรมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านกิจกรรมส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับ มากที่สุด ซึ่งโครงการระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีกระบวนการดำเนินโครงการ คือ มีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล มีการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน มีการ จัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา และมีการส่งต่อนักเรียนในกรณี ที่มีปัญหาของนักเรียนยกต่อการช่วยเหลือ ซึ่งเมื่อประเมินกระบวนการการดำเนินโครงการแล้ว พบว่าในการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลมีการใช้ระเบียบวิธีสนทนา และแบบประเมินพฤติกรรม เด็ก (SDQ) มีการคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา รายงานผลการวิเคราะห์ ข้อมูลนักเรียนเป็นภาพรวมของโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองมี ส่วนร่วม มีการประสานกับผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนตาม

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

3. ผลผลิตของโครงการ

การประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในส่วนคุณลักษณะของนักเรียนพบว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยระดับความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.47) นักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.42) ผู้ปกครองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณารายข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีพัฒนาการด้านน้ำหนักร่างกายและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และนักเรียนไม่เสเพลสิ่งเสพลิต รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพลิตซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้มุ่งหวังให้นักเรียนมีคุณลักษณะดังนี้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตร ทุกรายวิชา นักเรียนมีพัฒนาการด้านน้ำหนักร่างกายและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย นักเรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนไม่เสเพลสิ่งเสพลิต รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพลิต นักเรียนมีการใช้จ่ายอย่างเพียงพอในการศึกษาเล่าเรียน และนักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงและทักษะในการป้องกันตนเองให้พ้นภัยอันตราย ซึ่งเมื่อนักเรียนเข้าร่วมโครงการนี้แล้ว นักเรียนมีคุณลักษณะดังนี้ รู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง จำนวนนักเรียนตั้งแต่ร้อยละ 90 ขึ้นไป ผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกรายวิชา มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย (นักเรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ร้อยละ 91.57) นักเรียนพัฒนาตนเองให้มีความมั่นคงทางอารมณ์และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนป้องกันตนเองจากสิ่งเสพลิตให้โทษ อบายมุข สิ่งมอมเมา นักเรียนรู้จักหลีกเลี่ยงอันตรายที่มีในสังคม

อภิปรายผล

1. การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ

การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในส่วนของความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ วัตถุประสงค์ของโครงการ และความพร้อมและทรัพยากร โดยรวมอยู่ใน

ระดับดี ซึ่งจากสภาพสังคมและปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันผู้รับผิดชอบโครงการเห็นความจำเป็นที่นำไปสู่การดำเนินโครงการเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น เนื่องจากบริบทสังคม ปัญหาและความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น นักเรียนไม่สนใจเรียนในห้องเรียน ครอบครัวมีรายได้ไม่เพียงพอ ทำให้พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงทำให้ครอบครัวไม่มีเวลาดูแลและอบรมสั่งสอนลูก เมื่อนักเรียนมีปัญหาไม่มีใครคอยให้คำปรึกษา ประกอบกับนักเรียนอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีร้านเกมส์ ร้านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้นักเรียนติดเกมส์ มีความสนใจในสังคมโซเชียลมีเดียจำนวนมากเพิ่มขึ้น ส่งผลกับปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 3) ตามมาตรา 6 ได้กำหนดความ มุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้ มีคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และตามมาตรา 22 แนวการจัดการศึกษายังให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมผู้เรียนให้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการ คือ เรื่องความรู้ ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข ทั้งนี้การจัดการกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและการแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553) การส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ครูอาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประสานความร่วมมือกัน ส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงสาธารณสุขโดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งมีแนวทางดำเนินงาน คือปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครูให้ส่งเสริม ดูแล พัฒนานักเรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมสร้างความมั่นใจ ให้แก่นักเรียนทุกคนว่ามีครูที่ปรึกษาที่คอยดูแลทุกข์สุขเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูทุกคนในโรงเรียนมีบทบาทสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้ปกครอง เพื่อให้บ้าน ชุมชน และโรงเรียนเชื่อมประสานและรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ช่วยกันเฝ้าระวังดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสานสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับชุมชน ผู้ชำนาญการในสาขาต่างๆ

เพื่อให้มีการส่งต่อและรับช่วงการแก้ไข ส่งเสริมพัฒนานักเรียนและเยาวชนในรูปแบบสหวิทยาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาสนี นิสาลี และ ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแย้มจาดวิชชาสุนทรณ์ สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร การประเมินครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินซีไป คือ ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ กระบวนการดำเนินโครงการ และผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินพบว่า การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ พบว่า ลักษณะของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความต้องการจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมในปัจจุบัน และวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคม ส่วนความเป็นไปได้ของโครงการ ความพร้อมและทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง (อาสนี นิสาลี, 2555) และผลการวิจัยของทินกร คุ่มวงษ์ ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 และศึกษาความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร ครู กรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ผลการประเมินพบว่า โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้พบว่า การดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ทินกร คุ่มวงษ์, 2560)

2. การประเมินกระบวนการการดำเนินโครงการ

การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในส่วนกิจกรรมรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล กิจกรรมคัดกรองนักเรียน กิจกรรมส่งเสริมนักเรียน กิจกรรมช่วยเหลือและป้องกันพบว่าโดยรวมกระบวนการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นงานหนึ่งที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานต้องจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานงานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรม และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีแนวความคิดในการดำเนินงาน

กล่าวคือ ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ตลอดชีวิตเพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกัน ซึ่งแนวดำเนินงานในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) กล่าวว่า คือ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายรวมถึง การส่งเสริมสิ่งที่เป็นจุดเด่นของนักเรียน การป้องกันและการ แก้ไขปัญหาโดยมีวิธีการและเครื่องมือของงานดำเนินงานสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และปลอดภัย จากสารเสพติดเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน ในส่วนของ โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” ได้ดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนตามแผนปฏิบัติการสถานศึกษาในปีการศึกษา 2563 เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งด้านการส่งเสริม การป้องกันปัญหา และการช่วยเหลือแก้ไขในด้าน ความสามารถในการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว โดยดำเนินการตามที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ 5 องค์ประกอบ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัด กรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข และการส่งต่อนักเรียนเมื่อมี กระบวนการทำงานที่มีคุณภาพและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลการพัฒนาเด็กและ เยาวชนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพและมีศักยภาพเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีพร้อมสามบุรณทั้ง ร่างกาย สติปัญญา มีคุณธรรม จริยธรรม และมีชีวิตที่มีสุข สมดังข้อความ “เก่ง ดี มีสุข”

ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการสอดคล้องกับงานวิจัยของผล พรหม ทอง ได้ศึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 4 การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบ วิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 และเพื่อเปรียบเทียบ ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ระดับการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ภาพรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียง ตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมนักเรียน การเรียนรู้นักเรียนเป็น รายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน (ผล พรหม ทอง, 2555) และผลการวิจัยของทินกร คุ่มวงษ์ ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิตของการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้ ปีการศึกษา 2560 พบว่า การดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนภาพ รวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ลำดับแรกด้าน

ผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้ายคือด้านบริบท อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ (ทินกร คุ่มวงษ์, 2560)

3. ผลผลิตของโครงการ

ประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ในส่วนคุณลักษณะของนักเรียนพบว่า ผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เมื่อดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแล้ว นักเรียนมีคุณลักษณะดังนี้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกระดับวิชา นักเรียนมีพัฒนาการด้านน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของเด็กไทย นักเรียนมีความมั่นใจทางอารมณ์และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนไม่เสเพลสิ่งเสพติด รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งเสพติด นักเรียนมีการใช้จ่ายอย่างเพียงพอในการศึกษาเล่าเรียน และนักเรียนสามารถหลีกเลี่ยงและทักษะในการป้องกันตนเองให้พ้นภัยอันตราย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 - 11 การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ เพราะสาเหตุที่ว่ามนุษย์เป็นกลไกที่ขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติหากเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความรอบรู้ มีความเข้าใจ มีทักษะในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัดค้ำค่า และมีประโยชน์สูงสุด จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ระยะยาว และมีการดำเนินการ อย่างต่อเนื่องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 - 11 ในด้านแนวคิดที่ยึด “คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา” แสดงให้เห็นว่าหากคนได้รับการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ก็จะเกิดความสมบูรณ์ด้วยร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นคนที่มีความรอบรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ความคิดวิเคราะห์ ฟังตนเองได้ก็จะทำให้ประชาชนมีค้ำค่ามีความสุข สังคมก็เข้มแข็งประเทศชาติมีความมั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

การประเมินด้านผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือดูแลนักเรียนสอดคล้องกับผลการวิจัยของอาสนี นิสาและ ได้ศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแยมจาดวิชานุสรณ์ สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร การประเมินครั้งนี้ใช้รูปแบบการประเมินซีโอบี คือ ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ กระบวนการดำเนินโครงการ และผลผลิตของโครงการ ผลการประเมินพบว่า ในด้านการประเมินผลผลิต

ของโครงการ โดยรวมพบว่าการดำเนินงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และคุณลักษณะของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ จากผลจากการประเมินในแต่ละด้านทำให้สามารถสรุปผลการประเมินในภาพรวมได้ว่า การดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนี้เป็นโครงการมีประโยชน์สำหรับนักเรียน โรงเรียนควรจะดำเนินการโครงการนี้ต่อไป (อาสนี นิสาล๊ะ, 2555) และสอดคล้องกับผลการวิจัยของมยุรี สาระบุตร ได้ศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปัจจัยความสำเร็จและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจัยความสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพนักเรียนมีค่าเฉลี่ยระดับมาก ปัจจัยความสำเร็จการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและคุณภาพนักเรียนมีความสัมพันธ์ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แนวทาง การพัฒนาปัจจัยความสำเร็จและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษาควรจัดให้มี ความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน การสนับสนุนจากหน่วยงาน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความพอเพียงของทรัพยากร ความพร้อมของบุคลากร การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน โดยปัจจัยความสำเร็จ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายร้อยละ 97.8 (มยุรี สาระบุตร, 2560)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นของโครงการมีความสอดคล้องกับหลักการและเหตุผลของโครงการที่ตั้งไว้ ส่วนความพร้อมและทรัพยากรพบว่าผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง มีการร่วมมือกัน รวมทั้งได้รับการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียนและเพื่อให้โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้น การประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช “ณ นครอุทิศ” เป็นไปอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน การประเมินด้านผลผลิตของโครงการระบบช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้โครงการระบบ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนโครงการให้ดียิ่งขึ้น และดำเนินโครงการต่อไป ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ 1) การประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสถานะแวดล้อมของโครงการเมื่อพิจารณาความต้องการจำเป็นของโครงการ มีความจำเป็นในการจัดทำโครงการ จะพบว่าในด้านครูที่ปรึกษามีความเข้าใจในการทำงาน ดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับการประเมินที่น้อยกว่าในด้านอื่น ๆ ซึ่งในส่วนตรงนี้การที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ ความเข้าใจให้มากพอ และปฏิบัติได้ในรูปแบบเดียวกัน โรงเรียนจึงควรนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จัดทำคู่มือระบบดูแลนักเรียน ควบคู่กับการพัฒนาระบบการทำงานด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ดียิ่งขึ้น 2) การประเมินกระบวนการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในส่วนกิจกรรมรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีผลการประเมินน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ในส่วนตรงนี้การที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องควรมีความรู้ ความเข้าใจให้มากพอ โรงเรียนจึงควรมีแนวทางที่จะทำความเข้าใจบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการพัฒนาระบบการทำงานให้ดียิ่งขึ้น 3) การประเมินผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการประเมินคุณลักษณะของนักเรียนในด้านต่าง ๆ นี้ ควรมีการจัดทำแบบประเมิน และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นครูประจำชั้น ผู้ปกครอง หรือตัวนักเรียนเองก็ควรมีโอกาสประเมินตัวเองในด้านเหล่านี้ 4) ควรนำผลการประเมินโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้รับทราบ เพื่อให้การสนับสนุน และเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไปในทุก ๆ ปี แล้วนำผลการประเมินมาเปรียบเทียบความสำเร็จในการดำเนินงานของแต่ละปี เพื่อจะได้นำข้อมูลไปปรับปรุง/พัฒนาให้โครงการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเรื่อย ๆ 2) ควรมีการประเมินโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนดำเนินการขึ้นทุก ๆ โครงการเพื่อได้ทราบผลการดำเนินงานโครงการ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในการดำเนินโครงการดังกล่าวในปีต่อ ๆ ไป 3) ควรประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบอื่น ๆ เช่น ใช้รูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam) รูปแบบการประเมินของโพรวัส (Malcolm M.Provus) หรือรูปแบบของแบบจำลองการประเมินของสเตก (Stake)

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต. (2544). คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร

- ทินกร คุ่มวงษ์. (2560). การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนชุมชนวัดหน้าไม้. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ผล พรหมทอง. (2555). ระบบช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ธีรศักดิ์ อุ่นอารมย์เลิศ, ผศ. ดร. (2557,มกราคม-เมษายน). การประเมินโครงการพัฒนาครูโดยใช้กระบวนการ สร้างระบบพี่เลี้ยง Coaching & Mentoring ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal. 7(1), 1-14
- มยุรี สาระบุตร. (2560). ปัจจัยสำเร็จของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา. ใน ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอิเทิร์น.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2549). การประเมินโครงการ : แนวคิดและปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สุวรรณา แสงสุริยฉาย. (2556,มกราคม-เมษายน). การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แบบ ออนไลน์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal. 6(1), 373-384.
- อาสนี นิสาล๊ะ. (2555). การประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำพู เขต 1. ใน ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.